

Nämnd/styrelse: Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum för nämndens/styrelsens behandling: 2023-09-19

Information

Revisorerna ska enligt kommunallagen granska all verksamhet i den omfattning som följer av God revisionsred. Den årliga granskningen består av tre delar:

- Grundläggande granskning
- Fördjupad granskning
- Granskning av delårsrapport och årsbokslut.

Syftet med den grundläggande granskningen är att se huruvida nämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Svaren ska kunna härledas till revisionsbevis som styrker svaret, d.v.s. verifieras genom dokument, protokoll mm.

Revisionsunderlaget ska behandlas av nämnden/styrelsen vid lämpligt sammanträde. Ifyllt revisionsunderlag med tillhörande bilagor skickas senast **2022-10-20** till Viktoria Bernstam, uppdragsledare/sakkunnig.

Notera att processer, rutiner mm. behöver beskrivas i respektive fält.

Vänligen observera att bilagor som bestyrker svaren behöver skickas in (se separat checklista).

1	Målstyrning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden fastställt nämndspecifika mål?	☒	☐	☐	☐
<p>Beskrivning: Överförmyndarnämnden antog inför 2023 egna verksamhetsspecifika mål avseende granskning av ställföreträdarnas redovisning. Kopplingen till KF:s mål som gjorts avser mål 3: Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen.</p> <p>Överförmyndarnämndens främsta uppgift är att se till att den som har en ställföreträdare inte lider några rättsförluster till följd av sitt ställföreträdarskap. Det främsta verktyget i tillsynen är att granska den ekonomiska redovisning som lämnas av ställföreträdarna årligen senast 28/2. Att granskningen görs fort efter inlämningen ökar chansen att eventuella felaktigheter upptäcks tidigt och kan åtgärdas på lämpligt sätt. En bieffekt av granskningen är att ställföreträdaren kan få ett beslut om arvode, vilket också bör ske så tidigt som möjligt eftersom arvode då beslutas avseende nedlagt arbete föregående år.</p>					
1.2	Har nämnden formulerat målen så att de är mätbara?	☒	☐	☐	☐
<p>Beskrivning: Målen är per definition mätbara. Det som upptäckts är att verksamhetssystemet inte är helt kompatibelt med att ta fram exakt det underlag som behövs för att följa upp ett av målen på ett enkelt sätt.</p>					
1.3	Följer nämnden upp hur måluppfyllelsen utvecklas under året?	☒	☐	☐	☐
<p>Beskrivning: Nämnden antog 2021-12-14 en rutin för återkoppling, se bilaga 2 (Återrapportering och rutin för granskning av delegationsbeslut, dnr 2021.021 ÖN). Där framgår att från och med mars och till dess att granskningen är färdig ska förvaltningen informera nämnden om granskningsläget på varje sammanträde.</p> <p>Eftersom målen också är inkluderade i nämndens budget görs en mer formell uppföljning i samband med delårsbokslut (31/8) och årsbokslut (31/12).</p>					
1.4	Beslutar nämnden om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	☐	☐	☐	☐
<p>Beskrivning: Ej aktuellt till och med augusti 2023. Nämnden har inget personalansvar och endast indirekt ansvar för verksamhetens budget och omfattning på grund av avtalssamverkan med Lerums kommun.</p>					
1.5	<p>Hur ser utfallet ut vid delåret vad avser måluppfyllelsen? Vänligen ange respektive mål samt utfall.</p> <p>Nämndens mål: 80 % av alla årsräkningar som har inkommit i tid ska vara färdiggranskade i slutet av juni 2023. Utfall 2023-06-30: 84 %</p> <p>Nämndens mål: 100 % av alla årsräkningar ska vara påbörjade sista juni 2023, om inte särskilda skäl föreligger för enskilda årsräkningar. Utfall 2023-06-30: 90 %</p> <p>Nämndens mål: Handläggningen av en enskild årsräkning får inte överstiga sju månader från det att den inkom till Överförmyndarsamverkan, om inte särskilda skäl föreligger. Följs upp i årsbokslutet.</p> <p>Nämndens mål: 10 % av årsräkningarna ska genomgå djupgranskning (nivå 3). Bland</p>				

	<p>dessa ska räkningar som granskats med anmärkning föregående år ingå. Övriga ska väljas ut genom stickprov och omfatta alla kategorier av förordnade ställföreträdare. Följs upp i årsbokslutet.</p> <p>Nämndens mål: Ställföreträdare som lämnar sin första årsräkning ska prioriteras för granskning. I hög grad uppfyllt. Utifrån att granskningen påbörjats tidigt har majoriteten av ställföreträdarna fått tidig återkoppling. Nya ställföreträdare ges mer stöd att komplettera eller korrigera sin årsräkning.</p>				
2	Ekonomistyrning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har nämnden fastställt en budget i balans?	☒	☐	☐	☐
	Beskrivning:				
2.2	Följer nämnden upp det ekonomiska utfallet och upprättar prognoser tillräckligt under året?	☒	☐	☐	☐
	Beskrivning:				
2.3	Har nämnden fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	☒	☐	☐	☐
	Beskrivning: Ej aktuellt 2023.				

3	Intern kontroll	Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd internkontrollplan för 2023?	☒	☐	☐	☐
Beskrivning:					
3.2	Har en riskanalys genomförts inför val av kontrollmål i 2023 års internkontrollplan?	☒	☐	☐	☐
Beskrivning:					
3.3	Är nämnden delaktig i riskanalysen som ligger till grund för interkontrollplanen?	☐	☒	☐	☐
Beskrivning:					
3.4	Rapporteras resultatet från arbetet med intern kontroll till nämnden?	☒	☐	☐	☐
Beskrivning:					
3.5	Upprättas en genomförande-/uppföljningsrapport avseende resultatet av genomförda kontroller?	☒	☐	☐	☐
Beskrivning:					
3.6	Hur ofta sker rapportering av uppföljning av internkontrollplanen till nämnden?	☐	☐	☐	☐
Beskrivning: Delårsbokslut och årsbokslut					
3.7	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister?	☐	☐	☐	☐
Beskrivning: Ej varit aktuellt hittills					

4	Övriga frågor
4.1	<p>Hur säkerställer nämnden en strategisk kompetensförsörjning?</p> <p>Nämnden har inget personalansvar.</p>
4.2	<p>Hur ser personalomsättningen ut?</p> <p>Nämnden har inget personalansvar.</p>

5	Utmaningar och risker
4.1	<p>Redogör för nämndens/styrelsens utmaningar och risker på kort och lång sikt (ange minst 5 områden)</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det svenska systemet bygger på att frivilliga lekmän åtar sig uppdraget mot en ersättning som inte motsvarar det arbete som läggs ned. Så länge systemet inte förändras kommer verksamheten alltid att brottas med problematiken i att rekrytera framför allt förvaltare till så kallat svåra uppdrag. Hot, våld, oönskade besök, extremt många kontakter via t.ex. sms och liknande är inslag som är svåra att motivera för någon som förväntas utföra uppdraget på sin fritid mot ett mindre arvode. 2. Ställföreträdare behöver mer stöd och utbildning. Dels behövs grundutbildning för att få ett uppdrag och sedan påfyllning genom vidareutbildning och fördjupning. Målet är att hålla minst två grundkurser varje år och någon form av fördjupningstillfälle för alla som är aktiva. Men utbildning är resurskrävande och sannolikt skulle mer utbildning behövas för att ställföreträdarna skulle kunna bli mer trygga i sina uppdrag. Därtill behöver ställföreträdarna en annan form av stöd i utförandet av uppdragen som överförmyndaren i sin roll som tillsynsmyndighet inte kan stå för. Myndigheten kommer alltid att sitta på dubbla stolar så länge lagstiftaren inte ser över systemet. 3. Samverkan med myndigheter och utförare behövs. Det handlar om att informera och utbilda chefer, boendepersonal, hemtjänst, boendestödjare med flera i vad en god man är och vad dennes uppdrag är. När det uppstår felaktiga och oklara förväntningar på en god man blir uppdraget onödigt svårmanövrerat. 4. Tingsrätten har långa handläggningstider för att utreda ansökan om godmanskap och förvaltarskap. Onödigt mycket tid läggs ned på skriftväxling

med tingsrätten och dubbelarbete på grund av otydliga eller ofullständiga förelägganden från tingsrätten. Enskilda får vänta länge på att få en god man även i de fall överförmyndaren tillstyrker och snabbt lyckas rekrytera en ställföreträdare. I andra fall kräver tingsrätten att överförmyndaren rekryterar trots att överförmyndaren avstyrker godmanskap av någon anledning.

5. Det digitala utanförskapet för personer med god man eller förvaltare är ett ständigt närvarande problem. Den som inte själv kan få ut ett bank-ID på grund av att hen inte kan t.ex. läsa och skriva blir exkluderad från stora delar av det digitala samhället. Boka läkarbesök, logga in på olika myndigheters sidor, ta del av digital brevlåda och så vidare. Idag finns ingen teknisk lösning för att en god man ska kunna få ett digitalt ID för att kunna sköta dessa frågor åt sin huvudman, vilket skapar stor frustration och mycket merarbete i utförandet av uppdraget.
6. Bankernas hårdare regler drabbar den som har god man på ofördelaktiga sätt. Bland annat får en god man inte beställa och aktivera ett nytt bankkort när det tidigare löper ut. Om huvudmannen inte kan medfölja till banken för aktivering kan denne inte heller få ett eget kort för sina privata medel. Med tanke på att de flesta boenden inte vill hantera kontanter uppstår en svår situation för de inblandade.